

VESTFOLD, TELEMARK OG AGDER
KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

Saksprotokoll

Arkivsak-dok. 25/00902
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Agder kontrollutvalg	15.06.2026	25/26

Rapport fra undersøkelse i habilitetssaken i Agder fylkeskommune

Agder kontrollutvalg har behandlet saken i møte 15.06.2026 sak 25/26

Møtebehandling

Kontrollutvalget stilte revisjonen flere spørsmål om rapporten og om revisjonens vurderinger og erfaringer under denne undersøkelsen. Revisjonen svarte på spørsmål og ga utfyllende kommentarer.

Fylkesdirektør for virksomhetsstyring og eiendom Lise Solgaard fikk anledning til å kommentere saken og syns tiltakene er greie og er i gang med mye av dette arbeidet og er klar til å gi en tilbakemelding på dette i desember 2026.

Kontrollutvalgets omforente forslag til uttalelse og innstilling:

Kontrollutvalgets oppgave i denne saken er å innhente dokumentasjon som belyser sakens omfang. På bestilling fra kontrollutvalget foreligger det en rapport utarbeidet av Agder kommunerevisjon IKS om habilitetssaken i Agder fylkeskommune.

Kontrollutvalget legger til grunn at tidligere fylkesdirektør for samferdsel Ola Olsbus inhabilitet har vært kjent i administrasjonen siden 23. september 2021. Rapporten synliggjør at det ikke har vært satt inn tilstrekkelige tiltak, i hovedsak som følge av at administrasjonen har benyttet en for snever tolkning av forvaltningsloven § 6.

Vårt mandat tilsier at vi skal se på saken på systemnivå. Vi skal ikke se på de personalmessige forhold. Dette er et ansvar som tilligger fylkeskommunedirektøren. Kontrollutvalgets oppgave er å belyse saken og komme med innstilling til fylkestinget, hvor saken endelig skal behandles.

Kontrollutvalget konstaterer at denne saken har utfordret tilliten til fylkeskommunen. Vår behandling og de anbefalingene vi fremmer har som klart mål å sikre at fylkeskommunen iverksetter tiltak som er egnet til å gjenreise denne tilliten.

Kontrollutvalgets innstilling består av 5 punkter med anbefalinger som vi mener det er nødvendig å iverksette snarest. Det er opp til fylkestinget å fastsette tidsramme for anbefalingene.

Forslag til vedtak:

Fylkestinget tar rapporten «Undersøkelse av habilitetssaken i Agder fylkeskommune» til etterretning, og ber fylkeskommunedirektøren sørge for å følge opp revisjonen og kontrollutvalgets anbefalinger:

1. Forbedre internkontrollen innenfor habilitetsområdet, herunder integrering i årshjulet

- *Tiltak:* Etablere skriftlige, systematiske rutiner for identifisering, registrering og håndtering av inhabilitet og avledet inhabilitet på tvers av avdelingene.
Fylkeskommunedirektøren bes utarbeide en plan for hvordan dette arbeidet skal integreres som en fast og repeterende praksis i fylkeskommunens ordinære styrings- og årshjul. Planen skal sikre kontinuerlig oppmerksomhet rundt risikoanalyser i forkant av store saker, oppdatering av egenerklæringer om bierverv, løpende dilemmatrening i avdelingene, samt systematiske stikkprøver av arkiv- og habilitetsrutiner.

2. Intern gjennomgang av etterlevelse av arkivlova og offentleglova

- *Tiltak:* Gjennomføre en målrettet internkontroll og opprydding i fylkeskommunens saksbehandlings- og arkiveringspraksis (herunder bruk av e-post og samhandlingsverktøy som Teams).

3. Løfte opp de etiske retningslinjene på jevnlig basis

- *Tiltak:* Vurdere om gjeldende etiske retningslinjer bør konkretiseres i større grad, med særlig vekt på interessekonflikter og bierverv, samt etablere rutiner for årlig aktualisering av retningslinjene overfor de ansatte.

4. Utarbeide tydelige kontaktregler for kommunikasjon mellom folkevalgte og administrasjonen

- *Tiltak:* Det settes ned et utvalg bestående av representanter fra administrasjonen, folkevalgte fra fylkestinget og tillitsvalgte, som sammen utarbeider tydelige kontaktregler som klargjør kommunikasjonslinjene.

5. Gjennomføre jevnlig, praksisnær opplæring

- *Tiltak:* Sørge for systematisk opplæring innenfor grunnleggende temaer som blant annet forvaltningsrett. Habilitet og rolleforståelse skal være sentrale temaer under den ordinære folkevalgtopplæringen og integreres som fast modul fra og med neste fylkestingsperiode.

Rapportering og oppfølging:

Fylkestinget ber om at fylkeskommunedirektøren gir en skriftlig tilbakemelding til fylkestinget på hvordan vedtatte anbefalinger er fulgt opp, med tilhørende muntlig redegjørelse i kontrollutvalget senest i siste møte i desember 2026.

Votering

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalgets uttalelse:

Kontrollutvalgets oppgave i denne saken er å innhente dokumentasjon som belyser sakens omfang. På bestilling fra kontrollutvalget foreligger det en rapport utarbeidet av Agder kommunerevisjon IKS om habilitetssaken i Agder fylkeskommune.

Kontrollutvalget legger til grunn at tidligere fylkesdirektør for samferdsel Ola Olsbus inhabilitet har vært kjent i administrasjonen siden 23. september 2021. Rapporten synliggjør at det ikke har vært satt inn tilstrekkelige tiltak, i hovedsak som følge av at administrasjonen har benyttet en for snever tolkning av forvaltningsloven § 6.

Vårt mandat tilsier at vi skal se på saken på systemnivå. Vi skal ikke se på de personmessige forhold. Dette er et ansvar som tilligger fylkeskommunedirektøren. Kontrollutvalgets oppgave er å belyse saken og komme med innstilling til fylkestinget, hvor saken endelig skal behandles.

Kontrollutvalget konstaterer at denne saken har utfordret tilliten til fylkeskommunen. Vår behandling og de anbefalingene vi fremmer har som klart mål å sikre at fylkeskommunen iverksetter tiltak som er egnet til å gjenreise denne tilliten.

Kontrollutvalgets innstilling består av 5 punkter med anbefalinger som vi mener det er nødvendig å iverksette snarest. Det er opp til fylkestinget å fastsette tidsramme for anbefalingene.

Innstilling til fylkestinget:

Fylkestinget tar rapporten «*Undersøkelse av habilitetssaken i Agder fylkeskommune*» til etterretning, og ber fylkeskommunedirektøren sørge for å følge opp revisjonen og kontrollutvalgets anbefalinger:

1. Forbedre internkontrollen innenfor habilitetsområdet, herunder integrering i årshjulet

- *Tiltak:* Etablere skriftlige, systematiske rutiner for identifisering, registrering og håndtering av inhabilitet og avledet inhabilitet på tvers av avdelingene. Fylkeskommunedirektøren bes utarbeide en plan for hvordan dette arbeidet skal integreres som en fast og repeterende praksis i fylkeskommunens ordinære styrings- og årshjul. Planen skal sikre kontinuerlig oppmerksomhet rundt risikoanalyser i forkant av store saker, oppdatering av egenerklæringer om bierverv, løpende dilemmatrening i avdelingene, samt systematiske stikkprøver av arkiv- og habilitetsrutiner.

2. Intern gjennomgang av etterlevelse av arkivlova og offentleglova

- *Tiltak:* Gjennomføre en målrettet internkontroll og opprydding i fylkeskommunens saksbehandlings- og arkiveringspraksis (herunder bruk av e-post og samhandlingsverktøy som Teams).

3. Løfte opp de etiske retningslinjene på jevnlig basis

- *Tiltak:* Vurdere om gjeldende etiske retningslinjer bør konkretiseres i større grad, med særlig vekt på interessekonflikter og bierverv, samt etablere rutiner for årlig aktualisering av retningslinjene overfor de ansatte.

4. Utarbeide tydelige kontaktregler for kommunikasjon mellom folkevalgte og administrasjonen

- *Tiltak:* Det settes ned et utvalg bestående av representanter fra administrasjonen, folkevalgte fra fylkestinget og tillitsvalgte, som sammen utarbeider tydelige kontaktregler som klargjør kommunikasjonslinjene.

5. Gjennomføre jevnlig, praksisnær opplæring

- *Tiltak:* Sørge for systematisk opplæring innenfor grunnleggende temaer som blant annet forvaltningsrett. Habilitet og rolleforståelse skal være sentrale temaer under den ordinære folkevalgtopplæringen og integreres som fast modul fra og med neste fylkestingsperiode.

Rapportering og oppfølging:

Fylkestinget ber om at fylkeskommunedirektøren gir en skriftlig tilbakemelding til fylkestinget på hvordan vedtatte anbefalinger er fulgt opp, med tilhørende muntlig redegjørelse i kontrollutvalget senest i siste møte i desember 2026.